

פורום ארלוזורוב

כלכלה הוגנת | חברה צודקת

ד"ר נעמי פרידמן סוקולר, אוניברסיטת בר אילן: friedmn6@biu.ac.il

יוני בן בשט, פורום ארלוזורוב: yonibb@arlozforum.org

יובל שליסל, פורום ארלוזורוב: yuval@arlozforum.org

הערכת פגיעת המלחמה בציבור העובדים בישראל

מטרת הניתוח

בניית אומדן מבוסס נתונים להיקף אובדן השכר בקרב
ציבור העובדים עבור כל יום שבו פעילות המשק מושבתת

עיקרי הממצאים לכל שבוע השבתה, מאז פתיחת המשק וההקלות בהנחיות פיקוד העורף

בהנחה שההורים מתחלקים בהשגחה על הילדים, אובדן השכר לעובדים מוערך בכ-3.6 מיליארד ש"ח לשבוע של 5 ימי עבודה
(4 מיליארד במונחי 2026)

בכל יום מלחמה בו המשק פתוח אך מערכת החינוך סגורה, 48% מהעובדים במשק, שהם כ-1.8 מיליון מועסקים עשויים להיות מוגבלים ביכולתם לצאת לעבודה בשל הצורך להשגיח על ילדיהם בגילאי 0-14
(2 מיליון במונחי 2026)

מתוך כ-4.3 מיליארד ש"ח של אובדן תוצר שבועי שעליו מצביע האוצר: כ-83% מהפגיעה מגיעה ישירות מכיסם של העובדים דרך אובדן שכר
(93% במונחי 2026)

בעוד שהעסקים יתאוששו - העובדים עלולים להישאר ללא שכר:
בעוד שחלק מהפעילות העסקית תידחה ותתאושש בהמשך, שכר שלא שולם לעובדים לא יחזור ללא מתווה פיצוי

מתודולוגיה

בנינו מסגרת אנליטית לזיהוי העובדים שלא יכולים לבצע את עבודתם מהבית:

1. מדד ליכולת העבודה מהבית:

באמצעות סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה¹, בנינו מדד עבור כל משלח יד (עיסוק) בחיתוך עם ענף כלכלי ב-2 ספרות על בסיס שאלת הסקר אודות שעות עבודה מהבית בשבוע הקובע. לדוגמה, בקרב מהנדסים בתעשיית ייצור מזון – 21% מדווחים על עבודה מהבית בהיקף כלשהו, ומהנדסים בתעשיית שירותי המידע – 84%.

הכפלנו את המדד במספר המועסקים בכל משלח יד וענף, שנגזרו מתוך סקר כוח אדם - אומדן לשיעור העובדים במשק שיכולים לבצע את עבודתם מרחוק.

2. קביעת סטטוס ההשבתה של מועסק:

בנינו עץ החלטה המבוסס על רשימת הענפים החיוניים שהגדירה רשות החירום הלאומית, יכולת העבודה מרחוק והימצאות ילדים עד גיל 14 בבית (מתוך ההנחה שזהו טווח הגילאים לו נדרשת השגחה הורית)

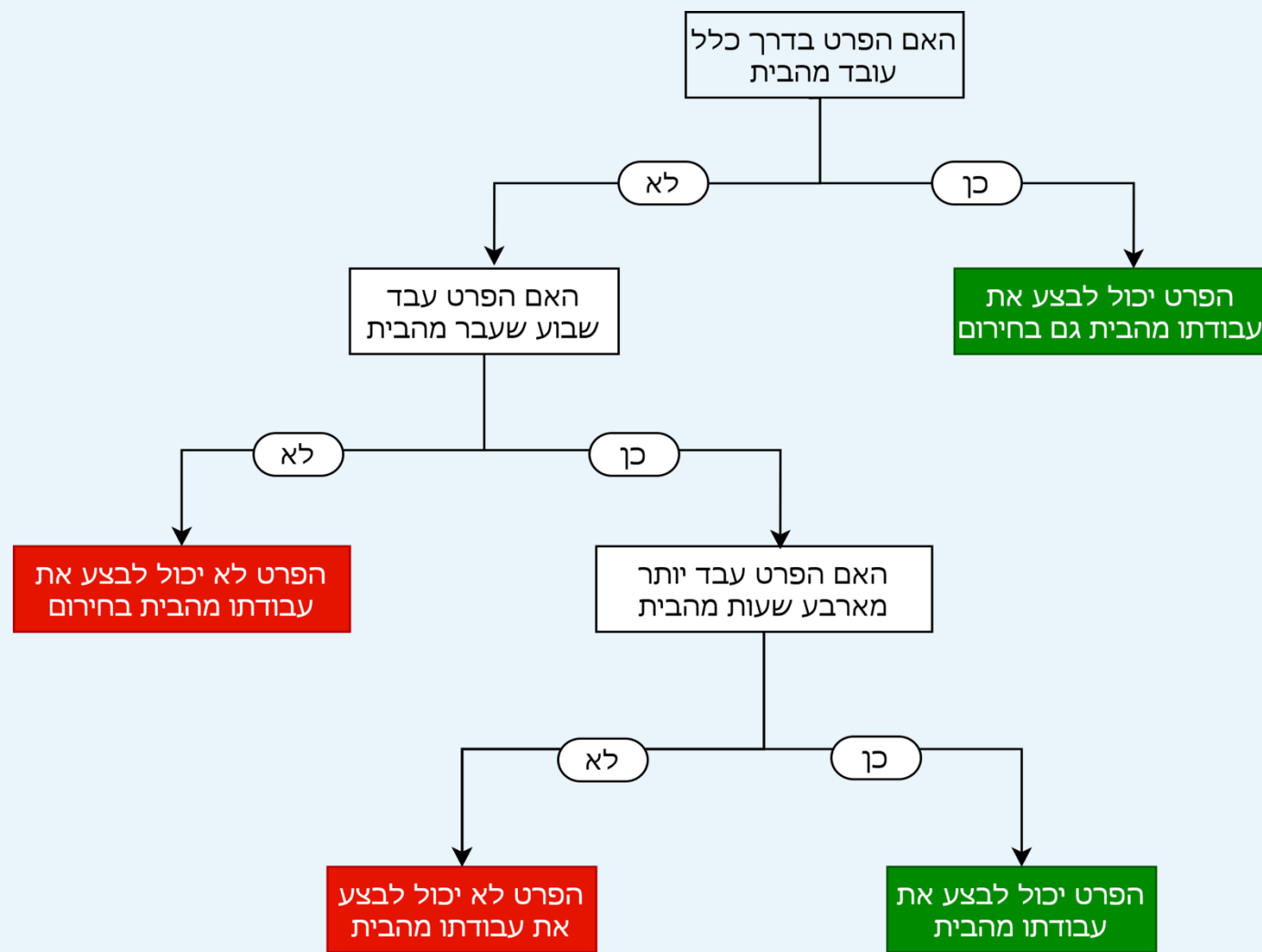
סטטוס ההשבתה משתנה לאורך התקופה לפי הנחיות פיקוד העורף

בכל הניתוח אנו מציגים את נתוני 2024 ולצידם בסוגריים את האומדנים לשנת 2026².

¹ המחקר נערך בסביבת המחקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהתבסס על קבצי רשומות פרט, שהוכנו לצורך ביצוע המחקר על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ושמהם הושמטו פרטי זיהוי.
² נתוני התעסוקה הם מסקר כוח אדם לשנת 2024, נתוני השכר הם מנהליים לשנת 2023. לביצוע ההערכות בעבודה זו עדכנו את השכר לפי העלייה בשכר הממוצע, והערכנו את כמות המועסקים באמצעות סך המועסקים בינואר 2026, תוך שימוש בהתפלגויות המועסקים של 2024.

מדד יכולת העבודה מהבית של משרה* - עץ החלטה

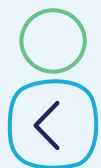

* העץ מבוסס על 3 שאלות מסקר כוח אדם: "האם אתה עובד בדרך כלל במקום עבודתך העיקרי רוב ימות השבוע מהבית?"; "בשבוע שעבר, האם עבדת מהבית בעבודתך העיקרית לפחות שעה אחת בשבוע?"; "בשבוע שעבר, כמה שעות עבדת מהבית בעבודתך העיקרית?".
בניתוח זה, משרה מוגדרת להיות חיתוך של פרט, משלח יד וענף כלכלי בשתי ספרות.

ניתוח השבוע הראשון למלחמה

7.3.26-28.2.26

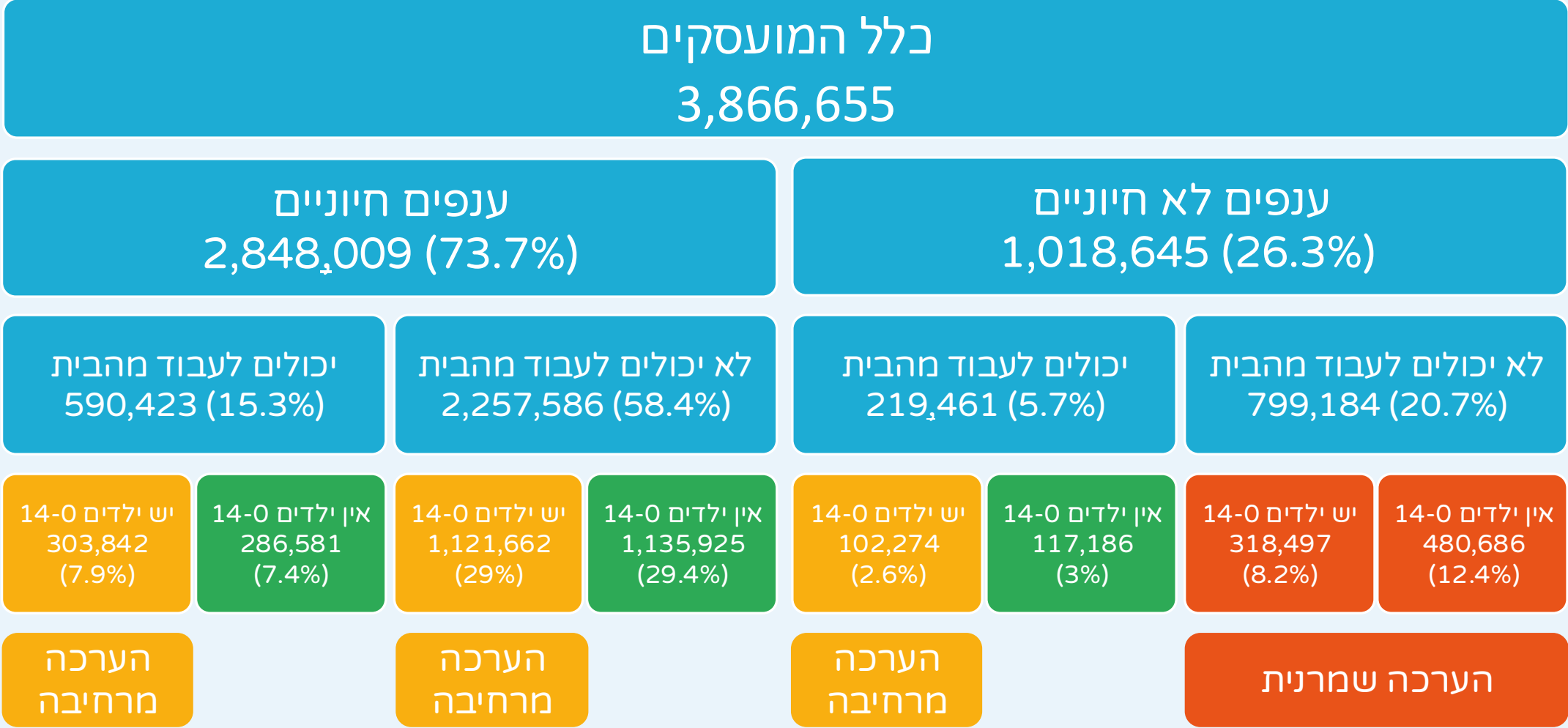
קביעת סטטוס ההשבתה של מועסק

- בשבוע הראשון למלחמה חולק שוק העבודה לענפים חיוניים (לפי רשות החירום הלאומית*) שהותר להם להמשיך לפעול, וענפים לא חיוניים, שנמנע מהם להיפתח והעובדים הועברו לעבודה מהבית ככל והמשימות אפשרו זאת
- סבירות ההשבתה של מועסק חולקה לשלוש רמות:
 - ירוק – סבירות נמוכה שהושבת ושהשכר שלו נפגע
 - כתום – סבירות בינונית שהושבת ושהשכר שלו נפגע
 - אדום – סבירות גבוהה שהושבת ושהשכר שלו נפגע
- על בסיס סבירות ההשבתה, בנינו שתי הערכות:
 1. הערכה שמרנית: מניחה שהעובדים שלא יכלו לבצע את עבודתם הם בענפים הלא חיוניים שאינם יכולים לבצע את עבודתם מהבית – כל מי שבסבירות גבוהה להשבתה (אדום). שכרם של עובדים אלה נפגע.
 2. הערכה מרחיבה: מניחה שגם עובדים בענפים חיוניים ושיכולים לעבוד מהבית אך יש להם ילדים בבית מתחת לגיל 14 נאלצים להעדר מעבודתם ולכן שכרם נפגע – כל מי שבסבירות גבוהה (אדום) ובסבירות בינונית (כתום). בהערכה זו אנו מציגים את מספר המועסקים המלא, אולם השכר שנפגע עבור מועסק עם ילדים עד גיל 14 מחולק בשניים בהנחה שיש שני בני זוג שמתחלקים בהשגחה על הילדים.

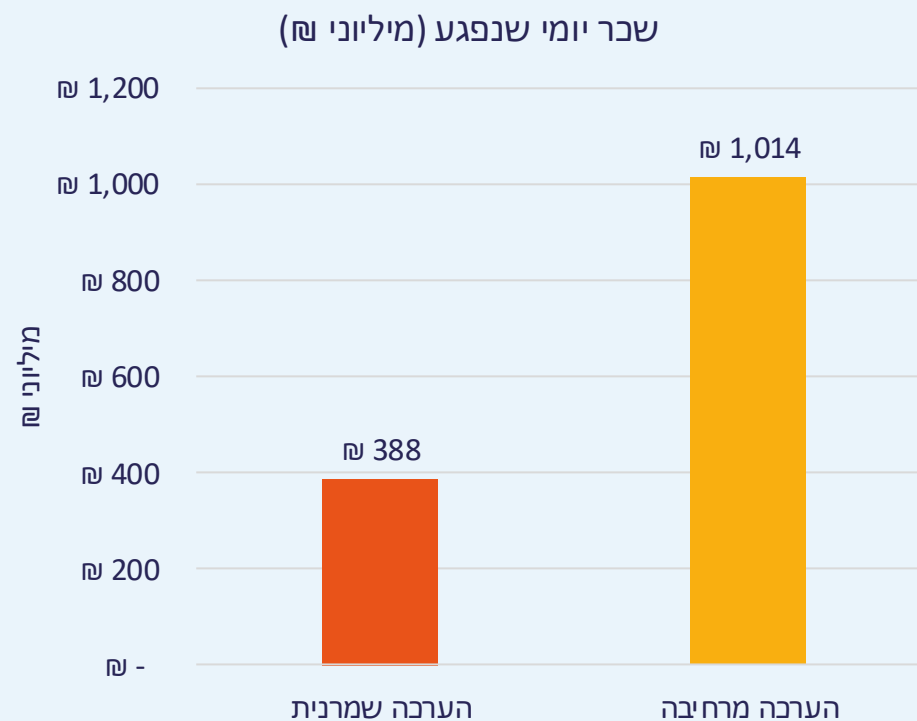
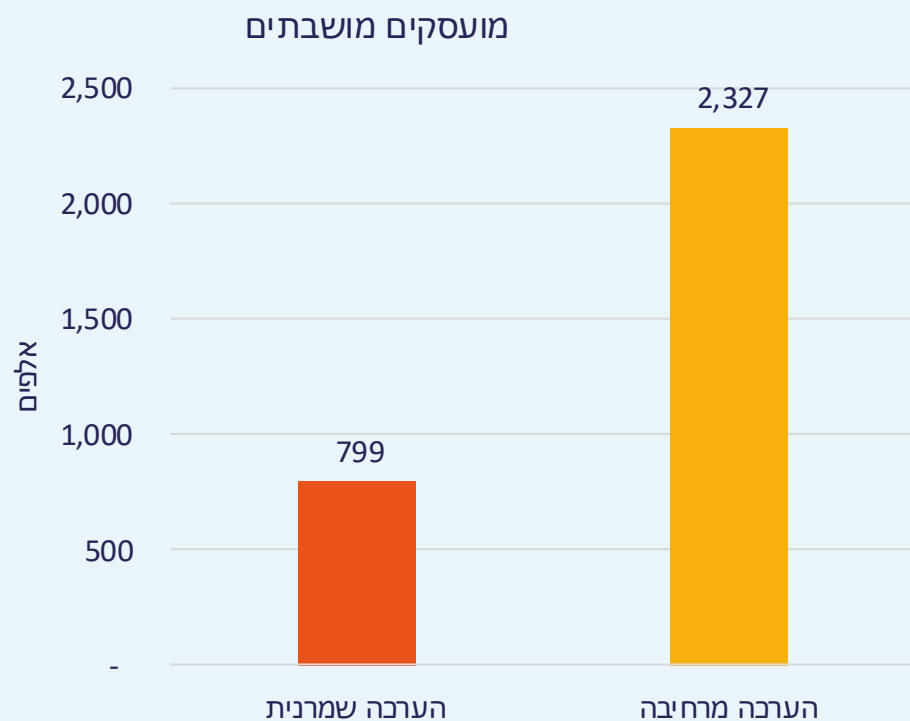
*"מבצע שאגת הארי - משק חיוני בחירום: פירוט ענפי עבודה במשק חיוני בחירום", 28.2.2026

קביעת סטטוס ההשבתה של מועסק בשבוע הראשון למלחמה – עץ החלטה

הערכת הפגיעה בשכר העובדים: 388 מיליון ש"ח ליום בהערכה שמרנית ועד 1,014 מיליון ש"ח ליום בהערכה מרחיבה

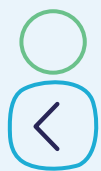
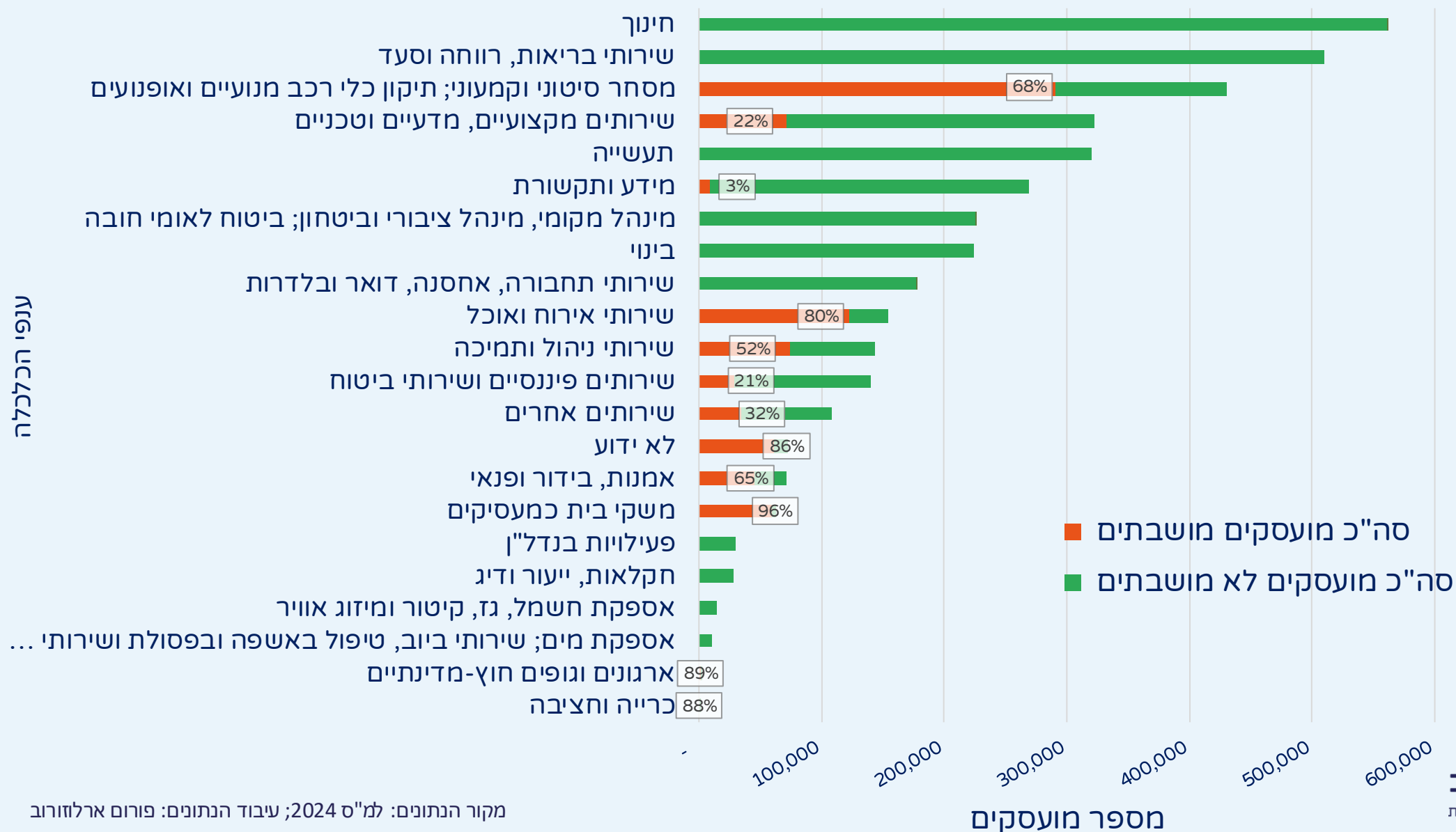
מקור הנתונים: למ"ס 2024; עיבוד הנתונים: פורום ארלזורוב

הערות: הגדרת המועסקים לפי הגדרת הלמ"ס: אנשים שעבדו בשבוע הקובע באופן מלא, חלקי או נעדרו זמנית; השכר עודכן לנתוני 2025 עם עלייה של 9.2% בשכר הממוצע לפי פרסומי הביטוח הלאומי; השכר של מועסקים עם ילדים עד גיל 14 בבית חולק בשניים מתוך הנחה שיש שני מבוגרים במשק הבית וההשגחה על הילדים מתחלקת גם היא בשניים; המועסקים המושבתים בהערכה המרחיבה הם שני ההורים.

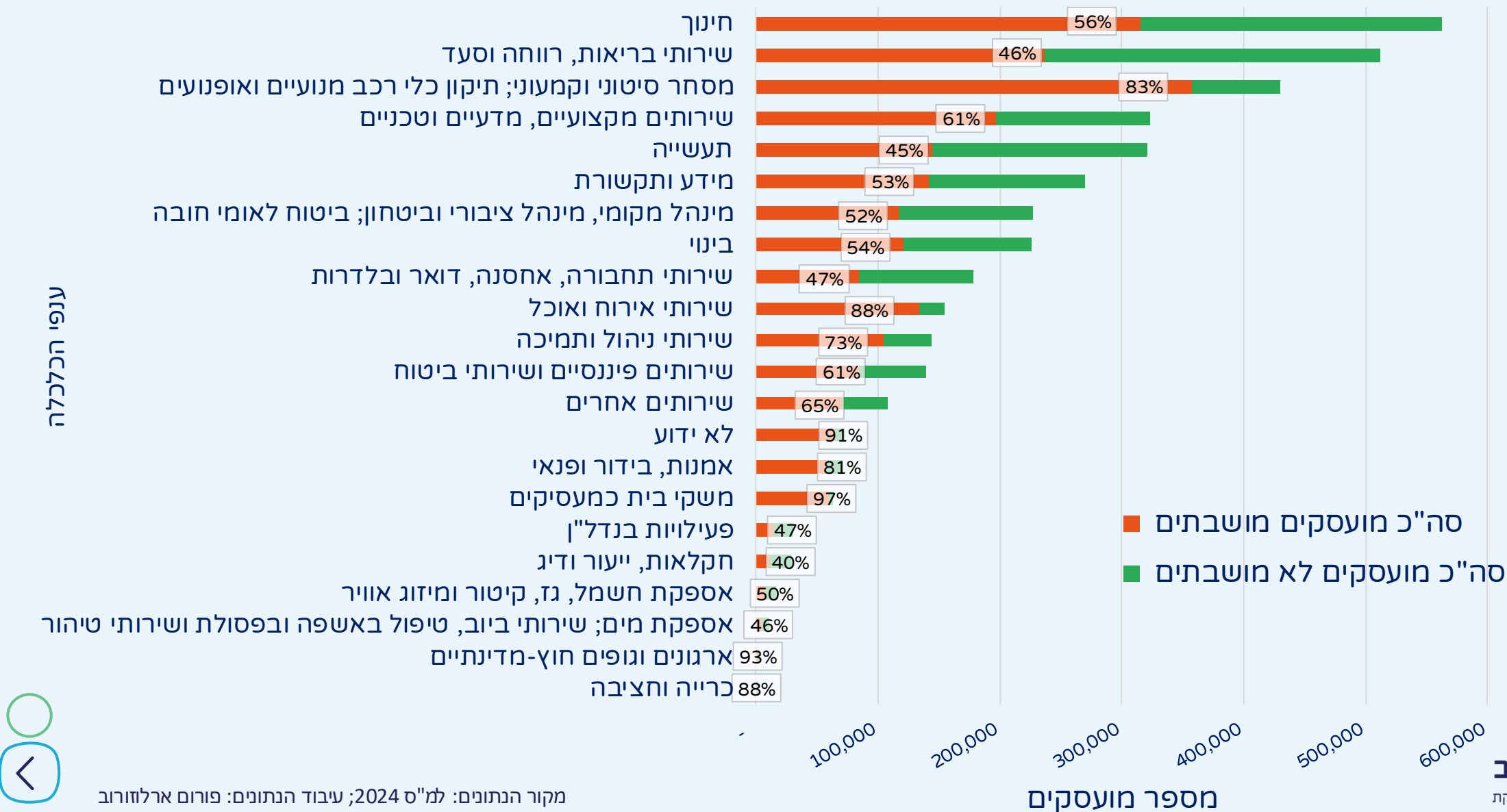
בענף המסחר מספר העובדים המושבתים הגדול ביותר

הערכה שמרנית

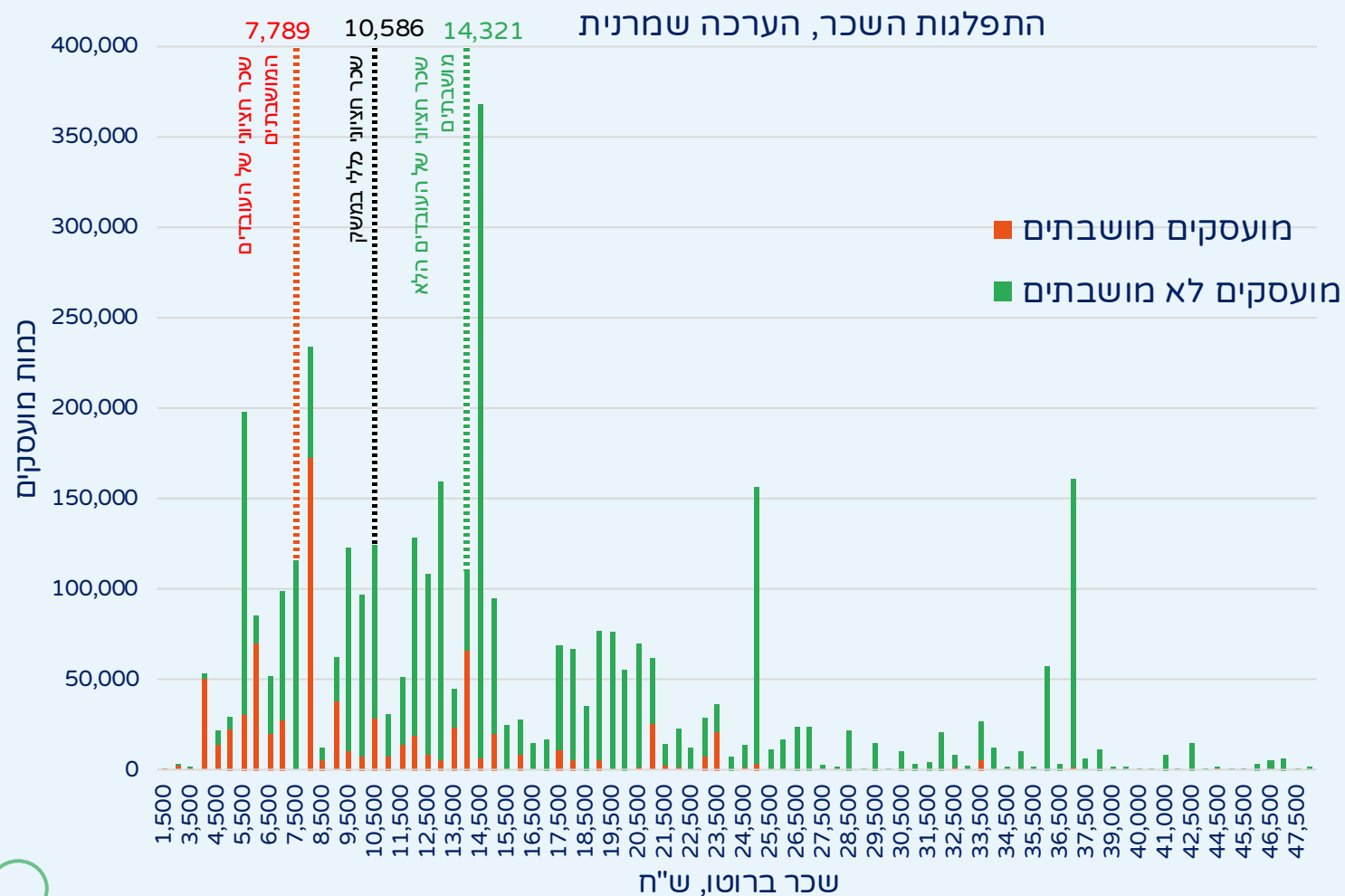
בכל ענפי המשק יש עובדים מושבתים

הערכה מרחיבה

העובדים החלשים סופגים מירב ההשבתה

הערכה שמרנית

■ העובדים המושבתים מרוכזים ברמות השכר הנמוכות - 50% מהעובדים המושבתים משתכרים עד 7,789 ש"ח, בעוד שהשכר החציוני של העובדים שאינם מושבתים עומד על 14,321 ₪

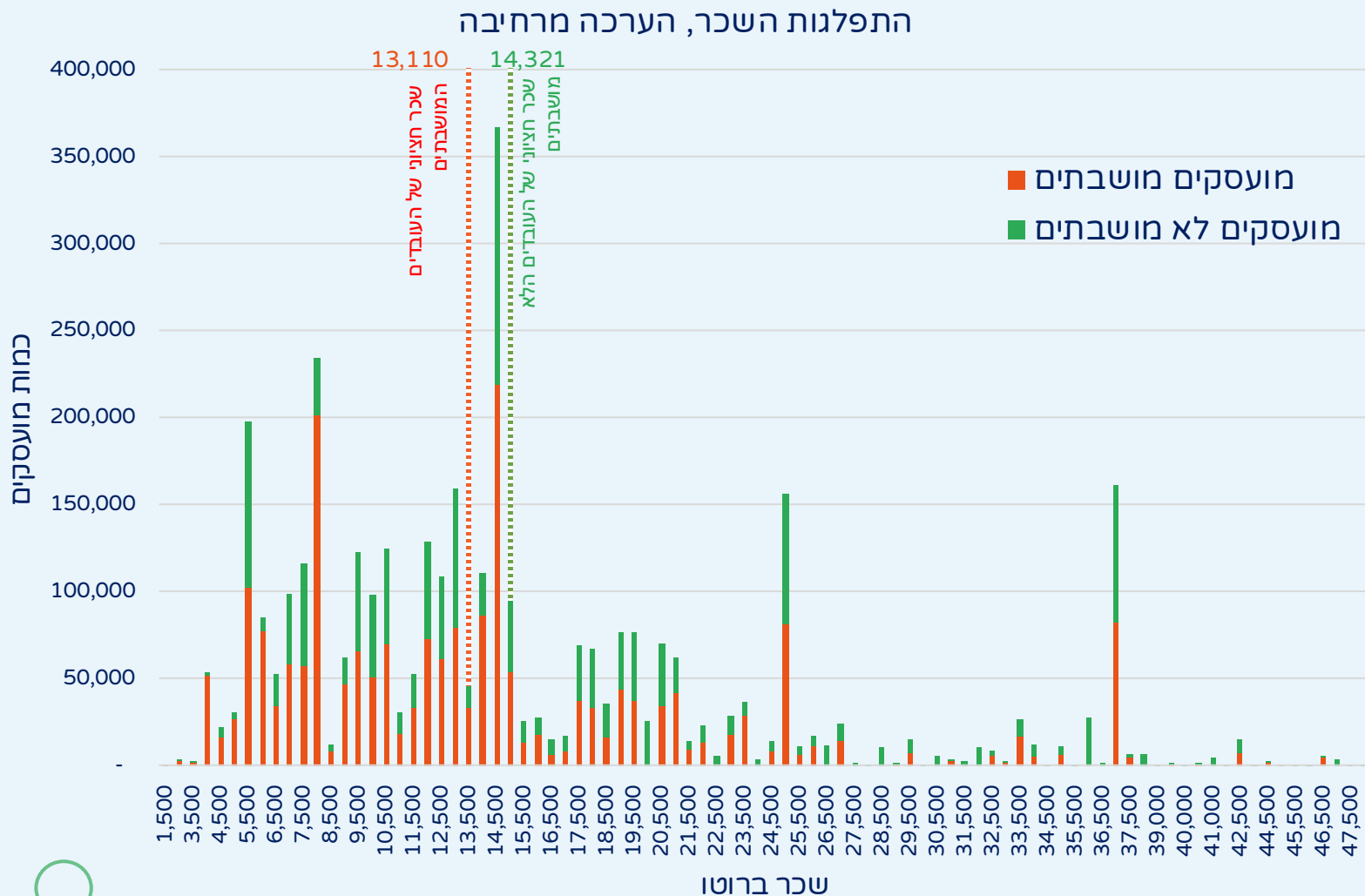
■ הפער עשוי לנבוע מכך שמקצועות שניתן לעבוד בהם מהבית מאופיינים לעיתים קרובות ברמות שכר גבוהות יותר (כמו מקצועות בהייטק), בעוד שעובדים במקצועות כגון אבטחה או מכירה בחנויות אינם יכולים לבצע את עבודתם מהבית ולכן מושבתים בתדירות גבוהה יותר

מקור הנתונים: למ"ס 2024; עיבוד הנתונים: פורום ארלזורוב

הפגיעה בעובדים מתרחשת בכל רמות השכר

הערכה מרחיבה

- בהערכה המרחיבה, המבוססת בעיקר על הימצאות ילדים עד גיל 14 במשק הבית, העובדים המושבתים נמצאים בכל רמות השכר
- הסיבה: התפלגות הילודה בישראל דומה יחסית לכל אורך התפלגות השכר

מקור הנתונים: למ"ס 2024; עיבוד הנתונים: פורום ארלזורוב

סיכום הערכת הפגיעה - השבוע הראשון למלחמה

הפגיעה בשכר
העובדים הגיעה לכ-5
מיליארד ש"ח בשבוע
אחד: כ-2 מיליארד
ש"ח מעובדים שלא
יכלו כלל לעבוד ו-3
מיליארד ש"ח
מעובדים שנאלצו
להישאר עם הילדים

(6 מיליארד במונחי 2026)

בעלי השכר
הנמוך הם
הנפגעים
העיקרים
מהשבתת המשק

כ-39.5% מהעובדים
היו במצב ביניים
בגלל ילדים בבית:
1.5 מיליון עובדים עם
יכולת מוגבלת מאוד
לעבוד בגלל הצורך
בהשגחה על ילדים
מתחת לגיל 14

(1.7 במונחי 2026)

יותר מחמישית
מהעובדים לא יכלו
כלל לעבוד והשכר
שלהם בסכנת
פגיעה: 20.7%, כ-
800 אלף עובדים

(900 אלף במונחי 2026)

רק 39.8%
מהעובדים יכלו
לעבוד כרגיל בשבוע
הראשון של
המלחמה, כ-1.5
מיליון עובדים

(1.7 במונחי 2026)

הערכה שמרנית

הערכה מרחיבה, סה"כ כ-2.3 מיליון
עובדים

(2.6 במונחי 2026)

ניתוח שבוע השביתה בהתאם להקלות החל מה-8.3.26

קביעת סטטוס ההשבתה של מועסק בשבוע השני (ואילך) למלחמה

פתיחת המשק – ללא מסגרות חינוך

- בשבוע השני למלחמה הכריז פיקוד העורף כי המשק נפתח בכפוף להנחיות ההתגוננות
- מערכת החינוך נותרה סגורה - משקי בית עם ילדים עד גיל 14 נאלצים להשאיר מבוגר בבית
- הימצאותם של ילדים עד גיל 14 במשק הבית - הגורם המרכזי המשפיע על היכולת לעבוד
- מאחר שמשקי בית רבים כוללים שני מבוגרים - הנחנו כי ההשגחה על הילדים מתחלקת בין בני הזוג
- לפיכך, אומדן הפגיעה בשכר חולק בשניים מתוך הנחה שבזמן שאחד ההורים משגיח על הילדים – ההורה השני יוצא לעבודה
- הערכת הפגיעה בשבוע השני דומה להערכה המרחיבה של השבוע הראשון ללא המועסקים בענפים הלא חיוניים שאינם יכולים לבצע את עבודתם מהבית

קביעת סטטוס ההשבתה של מועסק בשבוע השני (ואילך) למלחמה – עץ החלטה

כלל המועסקים
3,866,655

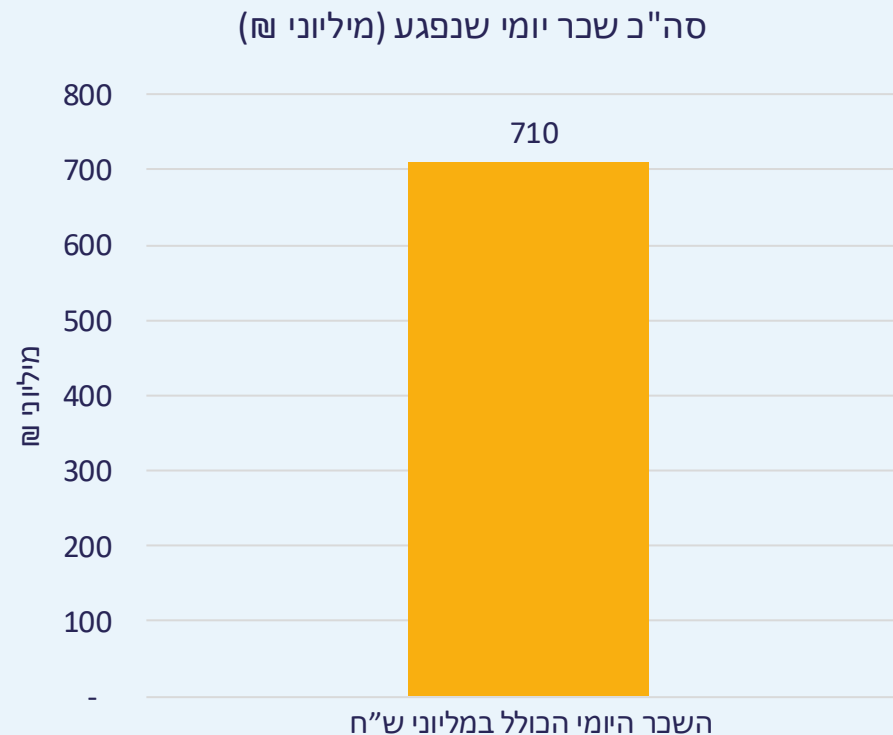
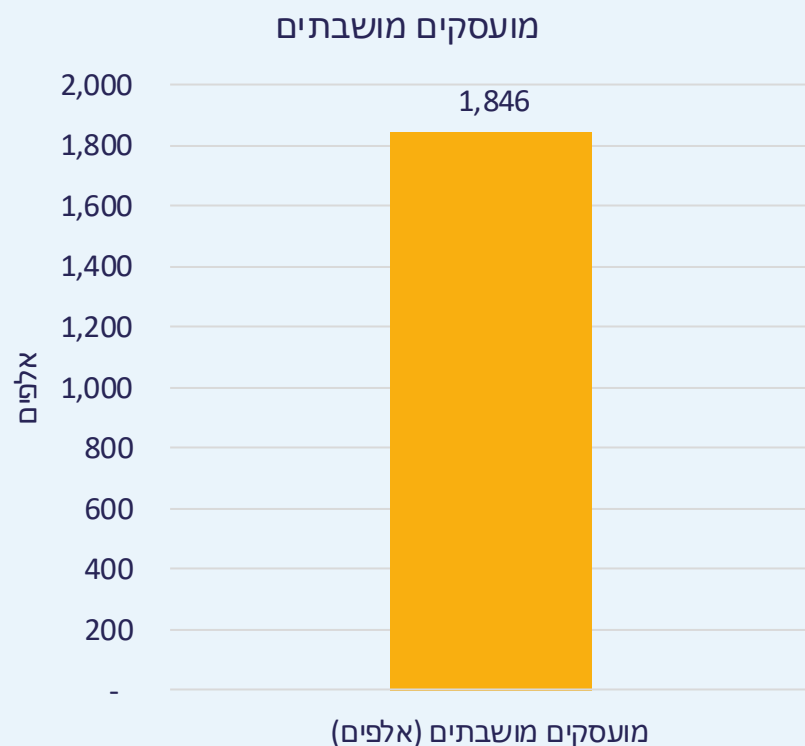
יש ילדים 0-14
1,846,276

ללא ילדים 0-14
2,020,379

הערכה זו מתייחסת לכל העובדים שיש להם ילדים וקימת סבירות בינונית שהושבתו ושהשכר שלהם נפגע (המשבצת הכתומה באיור)

הפגיעה בשכר העובדים: 709.9 מיליון ש"ח ביום

מקור הנתונים: למ"ס 2024; עיבוד הנתונים: פורום ארלוזורוב

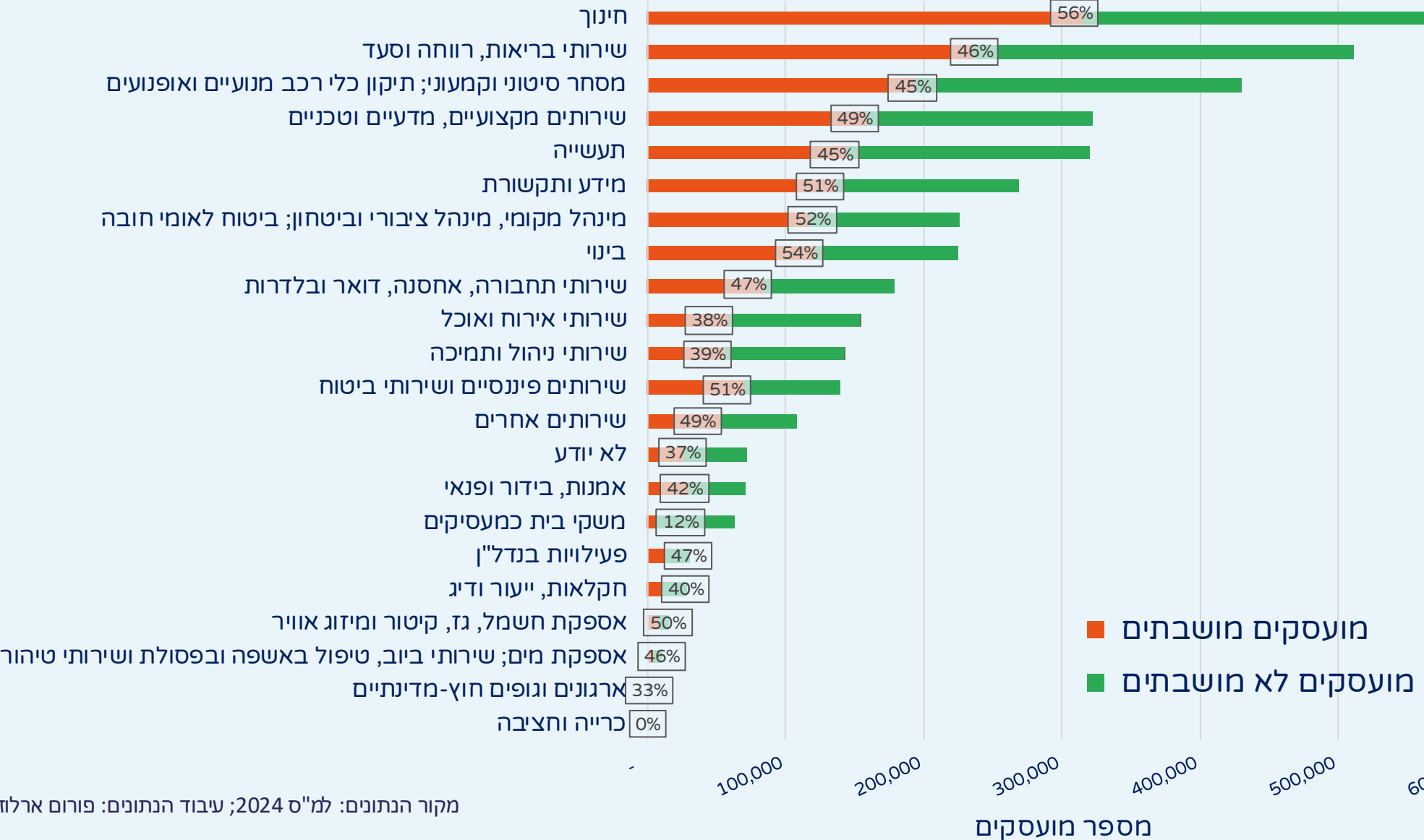
הערות:

הגדרת המועסקים לפי הגדרת הלמ"ס: אנשים שעבדו בשבוע הקובע באופן מלא, חלקי או נעדרו זמנית השכר עודכן לנתוני 2025 עם עלייה של 9.2% בשכר הממוצע לפי פרסומי הביטוח הלאומי השכר של מועסקים עם ילדים בבית חולק בשניים מתוך הנחה שיש שני מבוגרים במשק הבית וההשגחה על הילדים מתחלקת גם היא בשניים

שיעור המועסקים המושבתים הגדול ביותר: בחינוך ובבריאות

ענפי הכלכלה

מקור הנתונים: למ"ס 2024; עיבוד הנתונים: פורום ארלזורוב

עיקרי הממצאים לכל שבוע השבתה, מאז פתיחת המשק וההקלות בהנחיות פיקוד העורף

בהנחה שההורים מתחלקים בהשגחה על הילדים, אובדן השכר לעובדים מוערך בכ-3.6 מיליארד ש"ח לשבוע של 5 ימי עבודה
(4 מיליארד במונחי 2026)

בכל יום מלחמה בו המשק פתוח אך מערכת החינוך סגורה, 48% מהעובדים במשק, שהם כ-1.8 מיליון מועסקים עשויים להיות מוגבלים ביכולתם לצאת לעבודה בשל הצורך להשגיח על ילדיהם בגילאי 0-14
(2 מיליון במונחי 2026)

מתוך כ-4.3 מיליארד ש"ח של אובדן תוצר שבועי שעליו מצביע האוצר: כ-83% מהפגיעה מגיעה ישירות מכיסם של העובדים דרך אובדן שכר
(93% במונחי 2026)

בעוד שהעסקים יתאוששו - העובדים עלולים להישאר ללא שכר:
בעוד שחלק מהפעילות העסקית תידחה ותתאושש בהמשך, שכר שלא שולם לעובדים לא יחזור ללא מתווה פיצוי

מדוע קיים הבדל משמעותי בין הערכת משרד העבודה לפגיעה בעובדים לבין ההערכה בעבודה זו?

- בחודש אוגוסט 2025 פרסם משרד העבודה הערכה לכך שבמהלך מלחמת ישראל-איראן הראשונה 360,650 עובדים נעדרו מעבודתם בשל המלחמה
- ההערכה הציגה אומדן של הפגיעה בפועל, על בסיס נתוני סקר כוח אדם (סכ"א) לחודשים מאי-יוני 2025
- אנו משערים שהאומדן של משרד העבודה מוטה כלפי מטה בעיקר בשל מגבלות נתונים:
 - האומדן שהוצג התבסס על השאלה של היעדרות מלאה ולא היעדרות חלקית/ירידה בשעות העבודה, לעומת חוק החל"ת שאפשר זכאות גם לעובדים שעבדו בחלק מימי המלחמה (2 מתוך 12)
 - האומדן מסתמך על משיבים בחלון זמן מצומצם (שבוע הלחימה והשבוע שאחרי) - מדגם זה אינו בהכרח מהווה מדגם מייצג
 - בפועל, הנתונים לא אפשרו להבחין בין נסקרים שהשיבו בתחילת יוני 2025 לאלה שהשיבו בסוף החודש, שהיא התקופה הרלוונטית
- סיבה נוספת להערכה הנמוכה של משרד העבודה עלולה לנבוע מאורך ההשבתה של המשק. כאשר מדובר בימים בודדים, עובדים ומעסיקים מוצאים פתרונות נקודתיים כדי להימנע מפרוצדורת ההוצאה לחל"ת, אך ככל שההשבתה מתמשכת הם נאלצים לעבור לפתרון החל"ת
- גם נתוני המוסד לביטוח הלאומי מתקופת סגרי הקורונה, המבוססים על מספר תביעות החל"ת/אבטלה, הצביע על 600 עד 800 אלף עובדים שהוצאו לחל"ת/אבטלה בחודש. נתון זה גבוה ביותר מפי שתיים מהערכת משרד העבודה, ודומה להערכה שאנחנו ביצענו.

פורום ארלוזורוב

כלכלה הוגנת | חברה צודקת

תודה!

www.arlozforum.org

פורום ארלוזורוב

@Arlozorov Forum

@arlozforum

פודקאסט

מרכז בן אהרון | @justiceteamil